

A BESZOLGÁLTATÁS, MINT VAJDASÁG FŐFELADATA

Irta: Thurzó Lajos

Vajdaság termőföldjein a tavasszal elvetett mag dús kalászba szökött. Földműveseink hulló verejtékéből kisarjadt a búza és megindult végeleáthatatlan szekérsorokban az állami magtárak felé, hogy teljesítse örök hivatását, hogy dolgos emberi kezek életetadó kenyérré formálják és eljuttassák minden család asztalára.

A mindennapi kenyér diadalmas megszületését dolgozó parasztágunk hatalmas erőfeszítése előzte meg, amely a földek felszántásával és bevetésével kezdődött, az aratásban és a eszplésben folytatódott hallatlan lendülettel, minden akadályt legyőző paraszti dolgozni akarással.

Kemény, küzdelmes esztendő zárult le mögöttünk az 1945–1946-os évvel. A nehézségek leginkább a parasztság teremtő munkájában érezték hatásukat, tették próbára a föld dolgos népének erejét. A természet szeszélye ebben az évben ritka rosszindulattal tombolta ki magát: az állandó nagy szárazság tönkretette a szépen fejlődő, ígéretes vetéseket. Vajdaság gazdagon termő földjeiről ebben az évben csak fele terméssel megrakva nyikorogtak hazafelé a parasztszekerek. A kenyérnek való azonban és ennél valamivel több, mégis megtermett. A sok veríték mégsem hullt hiába. Remény volt arra, hogy Vajdaság, ha csak egy részében is, de teljesítheti feladatát abban a nagy, népi erőfeszítésben, amelyet újjáépítésnek nevezünk. Vajdaság népének ez a legfőbb feladata, legszebb kötelessége hazája iránt: a gabonabeszolgáltatás. A termés feleslegek beszolgáltatása nemcsak és mélyen emberi cél kiteljesedését segíti elő; a legfontosabb táplálék, a mindennapi kenyér igazságos elosztását. Kenyeret juttat ez a kötelességteljesítés oda is, ahol eddig ezt az emberi táplálékot csak gyéren fogyasztották és legjobb esetben puliszkával vagy sovány krumplival pótozták. Sokat szenvedett és nélkülözött országrészeink lakosságának éhségét csillapítja ez a kenyér, közösséget kovacsol szilárdjára és testvériséget épít népeinkben.

Parasztságunk fáradságos munkájának gyümölcseit az elnyomtatás sötét éveiben a fasiszmus elrabolta. Nem volt kímélet és nem válogattak a termésbeszolgáltatás végrehajtásának eszközeiben. Mennyire más volt akkor a vajdasági földek értékes gyümölcésének, a búzának rendeltetése, mennyire értelmetlen volt akkor a paraszti izmok feszülése! A búza akkor a világot elnyelni akaró és a védtelen kisépeket kirabló fasiszta hadigépezetet szolgált, — eltűnt a világuralomra törő imperializmus feneketlen gyomrában. És mit kapott a parasztság akkor ellenszolgáltatásként a fasiszmusnak adott kenyérmagvakért? Sötét elnyomtatást, lelketlen gazdasági kizsákmányolást és szépen esengő hazafias szavakat, melyek mögött a szegényparasztságot megnyomorító hűbéresek és azok fegyvertársa, a munkások véres verejtékéből meglízott nagytőke húzódott meg. Vajdaság parasztsága a népellenes uralom idején akaratlanul és öntudatlanul is később felszabadítója, a nagy Szovjet Szövetség ellen indított rablőháborút támogatta búzájával; táplálta, kenyérrrel látta el azt a hadsereget, amely a munkások és parasztek szabad hazájában a szocializmus nehezen kiharcolt értékeit pusztította eszelősen. Annak a társadalmi rendszernek nagyszerű vívmányait semmisí-

tette meg, amely egyedül harcolt az egész világon a föld dolgozó népének szabadságáért, emberibb életéért is.

Ma lényegesen más a búza rendeltetése, egészen más értelme van a parasztság munkájának. Ma még a termésfeleslegek összegyűjtésének eszközei is mások. Igazságosabbak, a parasztság munkafeltételeivel és önellátásával összeegyeztethetőbbek. Először is a beszolgáltatást egy mélyen szociális rendelet szabályozta, amely a természetmények tárgyilagoss felbecslésének alapján nagy mennyiségű gabonafelesleget hagyott meg a földműveseknek szabad rendelkezésre. A kötelező és szabadfeleslegekért a parasztság pénzt és árúutalványokat kapott. Az árúutalványokkal földműveseink ipari cikkekhez juthattak: ruhát, cipőt és földjeik megmunkálásához szükséges mezőgazdasági gépeket, felszereléseket vásárolhattak. Ezeket az ipari cikkeket a parasztság maximális áron vásárolhatta meg, mert népi államunk gondoskodott arról, hogy a mezőgazdasági és az ipari cikkek között minél egészségesebb legyen az árviszony, hogy a városok és falvak között az eddigi aránytalanságok gazdasági téren is kiegyenlítődjenek.

A gabonabeszolgáltatásnak nagy értelmet ad még az a körülmény is, hogy a parasztság életében a felszabadulás gyökeres változásokat hozott. Ezen társadalmi változások legfontosabbikja: a földosztás. Ezt a nagy reformot csak egy olyan rendszer valósíthatta meg, amely a népuralmat nemcsak nagy szavakkal hangoztatja és erősítgeti, hanem meg is valósítja. A hűbériség béklyói akadályozták a szegényparasztság felemelkedését nálunk is. E középkori gazdasági intézmény árnyékában ezerszámra húzódtak meg a szívós kulákgazdaságok. A paraszti életviszonyoknak ez a két megrontója ma már nem döntő tényező többé gazdasági életünkben. A nagybirtokok és népellenségek birtokainak helyét most a kis parcellás újgazdák, a telepések földmegmunkáló szövetkezetei és állami mintagazdaságok foglalták el. Egyszóval a termelőeszközök a mezőgazdaságban is azon társadalmi erők tulajdonába kerültek, amelyek a népi állam erős tartóoszlopai. Nálunk ennek a szempontnak alapján kell mérlegre tenni ma már minden hozzájárulást, amelyet a parasztság nyújt. Parasztságunk az ő szempontjából is kedvezően megváltozott társadalmi viszonyok között csak úgy szolgálhatja a leghívebben a demokráciát, ha mezőgazdasági termékeit, termésfeleslegeit a közösségnek juttatja, hogy ezzel is elősegítse a népuralom gazdasági célkitűzéseit.

Nem feleslegesen húztuk meg ezt a párhuzamot mult és jelen között, mert a dolgok igazi értelmét csak az ilyen összehasonlításból meríthetjük. Csak így érthetjük meg igazán a mai gabonabeszolgáltatás jelentőségét és értékelhetjük Vajdaságunk nagy hivatását népi demokráciánk megerősítésében.

Most, amikor már a gabonafeleslegek átadásának befejezése előtt állunk, nem lesz érdektelen lemérnünk ennek a nagy kampánynak eredményeit; nem lesz érdektelen megállapítanunk, hogy Vajdaság parasztsága az öntudatnak milyen fokán teljesítette szűkebb hazájának legfőbb hivatását. Talán túloznánk, ha a beszolgáltatás szép eredményeit parasztságunk politikai érettségével magyaráznánk és nem vennők figyelembe az állandóan előtérben lévő anyagi indítékokat: földműveseink nagy textilitású és pénzszomját. De túloznánk akkor is, ha földműveseink beszolgáltatási készségét csupán ennek a szűk anyagi szempontnak alapján mérlegelnénk és nem látnánk meg azt, hogy a politikai érettségnek, a demokrácia iránti megbecsülésnek már komoly jele volt az a lelkesedés és készség,

amivel parasztságunk terményeit az államnak felajánlotta és átadta. Erre a derengő tisztánlátásra, erre a megfontoltságra már építeni lehet, annyit, amennyi a népuralom további fejlődéséhez a munkásparaszti szövetség kiépítéséhez egyelőre szükséges. Az október 24-től november 7-ig tartó gabonabeszolgáltatási versenyhét megindítására a Népfront felhívása csak pusztába kiáltó szó lett volna, ha nem a parasztság érdekeit képviselő és annak tömegeit egyesítő politikai szervezet részéről hangzik el. A versenyhétben földműveseink 2.766 vagon gabonát szolgáltatottak be. A jellemző itt éppen az, hogy a versenyhét egybe esett a választásokra való készülődéssel és a beszolgáltatás sikerének, valamint később a nagy választási győzelemnek összetevődéséből kidomborodott, kiugrott a parasztság bizalma, a Népfront politikai-gazdasági ereje, életrevalósága iránt.

Földműveseink, de különösképpen újgazdáink és törpebirtokosaink mellett, hogy gabonájukat becsülettel beszolgáltatták, igen értékesen támogatták népbizottságainkat azoknak a földjeiktől részben megfosztott, egykori zsirosparaszttok leleplezésében, akik gabonatermésüket elrejtették a népbizottságok előtt. Ezeknek az elemeknek nyílt leleplezésével parasztságunk a reakció végleges megsemmisítésének ügyét vitte előre.

Hogy Vajdaság teljesítette nagy feladatát, az nem kis mértékben az állami felvásárlásnak is köszönhető, amelynek gépezete kitűnően működött. Tömegszervezeteink hathatós támogatása pedig bizonyítéka annak, hogy a népi szervezetek képesek a legnehezebb feladatok teljesítésére is.

A gabonabeszolgáltatási versenyhét befejezésének napján avatták fel Jugoszlávia ifjúságának nagy művét, az ifjúsági vasútvonalat. A gabonatermő Vajdaság népének is nagy ünnepe volt ez az esemény. A kölcsönösség elvének nagyszerű kiteljesedését jelentette ez a befejezett mű. A bresko—bánovicsi szakasszal hosszabb lett az az út, amelyen át hazánk természeti kincseinek kicserelése történik. A búza, a kenyér most már könnyebben és gyorsabban eljut a kopár hegyek sokat szenvedett és éhezett népéhez, a szén és fa pedig ide. Vajdaság kenyerettermő mezőire. Van-e ennél szebb és fenségebb jelképe a kölcsönösségnek, a földjeik méhében csodálatos kincseket rejtgető délabb országrészek és a búzatengerekben ringó Vajdaság gazdasági egységének?!

Vajdaság derék parasztjai előtt legfőbb feladatuk teljesítése az ifjúsági vasútvonallal még nagyobb értelmet, még nagyobb jelentőséget nyert. Ezt az értelmet, ezt a jelentőséget a jövőben még csak fokozzák az újjáépítés sikerei: az újabb és újabb hidak, gyárak és vasútvonalak, egyszóval népeink soha nem tapasztalt, fiatalos munkalendületének való eredményei.